



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Consequentibus Pertexens, Quae post beatum S. Xaverij
Obitum Soc. Patres ad Dei gloriam in iisdem Prouinciis gessere

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1667

37. P. Vilelæ solertia in propag fide.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11445

Almeida & continuus labor, tunc verò potissimum bello omnia occupante; agebat cum Christianis aliquot in montis vertice, absque lecto & lecto, & cibo; saxi loco strati ad somnum; ad cibum pugillo siccarum herbarum, & aqua pura vtens; languidus, exsuccus, cadaueri propior quàm viuenti, quare illum reuehi Cocinozum mandauit Turrianus, Regè multum inuito, & Regina, quibus vel sic ægrotum, & inutilem viribus, iucundum fuisset, amica vi, & beneuolo imperio secum detinere, nisi proximam illi ex eo mortem timuissent. Neque tamen ab se sustinuerunt amittere, nisi reditus sui data fide, aut alterius suo loco, quorum interea velut obses Laurentius in Goto remansit, fuere prima hæc Gontensis Christianitatis fundamenta, cuius postmodum felices progressus gloriosam stylo materiam suggerent. Nunc interiora Iaponiæ subeamus, reuisamusque Meaci regnum, vbi pridem Villelam summos inter labores, & pericula videramus.

Solus in tam multis, & vastis Prouinciis Villela recentes fundans, & fundatas augens Ecclesias, nec vitæ poterat nec valetudini parcere, quamquam immensis frigoribus perferendis, itineribus assiduis, concionando, disputando, scribendis libris adeò exesæ, vt annorum licet quadraginta incanisset totus velut decrepitus, accedebant in illum Bonziorum effera odia, hoc saltem agentium vt Meaco exterminaretur, sed virtute illius, omnes illorum distillante calumnias, putarunt se auro victuros, quod criminationibus nequibant, aureorum mille clandestino munere conducunt virum primarium, æquitatis eius emendæ pretio, & eiciendi Villelæ, sanè grandis, si auaritiâ attendas Bonziorum; ad hunc pro ratione officij, spectabat illorum defensio, & pro intimæ apud Cubosamam fauore gratiæ, non dubitabatur impetraturus Patris exilium; sed quamuis Ethnicus, at mentis (vt Ethnicus) integræ, auream illam escam suspensio oculo adspexit donec reum Villelam comperisset; ad hoc venit ipsemet hominem auditurus, & Dei beneficio contigit vt iudex auditorium ingressus, exiret ex eo discipulus, descendit in eius animum tam altè, dicentis oratio, vt secundò, & tertio, & toties rediret, quoad nocte errorum discussa penitus, expugnaretur splendore veritatis, factusque Christianus, de Bonziorum patrono, eorum acer euaderet insectator. Nec ab ore scelerati reformidabant Villelæ præsentiam Meaci Christum in procerum domos non modo induxerat, sed in Regiam ipsam in qua multos censebat, & claros genere, eius nominis cultores, Imori, quæ Cauaci Regni Sacerdotio contermini arx est inexpugnabilis, constituerat Ecclesiam, esto multitudine angustam, sed sanctimonia illustrem; Naræ item, & Toci, & Saua locisq; aliis, vixque multis à Meaco leucis cernebatur pagus in quo Christi fides, Villelæ confita & rigata manu non floreret: sed mirum quantum ad illius famam, incrementum, & securitatem accederet ex Baptismo virorum Principum, & Sanguinis Regij quorum erat in aula potens auctoritas, & munus, in quibus eminent singulari dignus obseruantia posterorum clarissimus iuuenis, Ministro imperij, Mioxindono eidemque Caua-

37.
P. Villelæ
solertia in
propag. fide.

ci Regi à Secretis, profus candidior, & innocencior indoles inesse non potuit homini ad hoc ætatis ethnice viuenti, ast ubi Dei notitia, & obsequio imbutus est, iam non natum modo arbitrarere inter Christianos, sed in cenobiis religiose sancteque educatū. Notabilior in eo næuus ingenium procliuè in scrupulos, & conscientie sensus subtilior, ex quo sapius ad milliaria triginta Confessarium adibat: pane verò cœlesti, nunquam refici attentasset nisi noctem in ædibus Villelæ orando, & inacerando corpore duxisset, sed cum sacre primum mensæ accubuit, ad eam se sponte, cruda, & publica suimet verberatione expiauit. Tam procul verò ab omni amore præterquam Dei vnus abfuit, vt cum posset montes congerere aureos, ex compendiis secretorum, quibus lucri magis ante illum quam æquijamantes creuerant; præter arctum è domini Fisco stipendium, nihil quicquam attigerit, suorum potius in pauperes largus, non tam abundauit quam eguit, vna apud Deum gratia diues, & contentus, demum profeminandæ quam hauserat Christi lucis studiosissimus amulator, vitæ quoque suæ periculo, in multos illam fudit. Præter hunc & ei consimiles, Christianorum inter quos agebant patronos, & Ecclesiarum columna, in iis Villela septem viros vt olim Firandi vbique statuerat magno probitatis, maturitatis, & sanctimonie delectu, quasi publici Rectores, horum fuit, cœtus fidelium conditos cogere, ad auditionem piæ lectionis; visere ægrotantes, publicam liberalitatem in egentes partiti; in nosocomium ministraturos leprosis ducere; religionem denique cœterasque ad illam pace belloque fortiter asserendam necessarias virtutes in omnibus promouere, eius præterea inuentum exitit incomparabile, exercitatio adolescentium viuacis ingenij & acuti ad varias disputationes, in quibus alter Christiani personam, alter Ethnici sustineret; cumque in varias scindatur hæreses superstitio Iaponum, quæ omnes à verò diuersis principiis pariter aberrant, singulis singulas tradebat propugnandas, opponebatque iis parem impugnantium numerum, qui errores cuiusque hæreseos, distinctè confutaret, conuinceretque falsi eorum defensores; postremò satisfaceret argumentis, & dubiis quæ de fidei placitis, idem aduersarius mouere voluisset, quæ gymnasij forma, præterquam quod carebat tædio, Christianam rem bono duplici augebat; nam adolescentes disciplina illa sungebat primùm ad magisterium docendi, parabatque ad certam victoriam de quacumque secta cum Bonziis disputatio incidisset; deinde Ethnicos faciebat suæ ignorantie conscios, tum in iis quæ falsò de suis Religionibus somniabant, tum in veris quæ de Christi fide non intelligebant, harum quæstionum volumen Villela, magno ab se labore compositum, manuque propria, & idiomate aulico descriptum vulgavit tota Iaponia, cui magna ex parte lucubrationi, Regis Omuræ Xumitandæ, conuersionem deberi antea dictum est, scripsit alios item libros asceticos ad piorum eruditionem; editos alios in Europa, Iaponicè reddidit, in quibus maxime vtilem de Sanctorum vita historiam.

Et poterant quidem hi fructus operæ, laborum solari tædia, quos Meaci obibat Villela, nisi solitudo visa illi foret intolerabilis, non quod ipse optaret, in quem ærumnas, & merita partiretur, sed quod sextum iam annum careret Sacerdote qui consentienti aures daret, quamobrem vrgenti sapius, assensit tandem Turrianus, & P. Ludouicum Froes, F. Almeida socio ad illum destinavit, Froem cum illo permanfurum; Almeidam inspecto, & cognito Christianitatis illius statu reuersurum, longum fuit iis iter, & difficultatibus infestum, nam vsque à Firando Funaium, prope omnes lustravit oræ maritimæ Christianos, & atrox illic hiems ancipitem fecerat, & lentam nauigationem: à die Nouembris decimo anni 1564. terra, marique diu iactati, ad vigesimum septimum Ianuarij subsequents, Sacaium subierant, vbi breui moratum Almeidam lethalis afflixit valetudo ex qua illum haud tam remedia imbecilla, & pauca, quam Christianorum illorum sanctæ preces & curatio sedula restituere sanitati, peragratis inde tractus illius Christianis, quarto post mense cursum flexit; Gotique, quod dictum superius, insulas appulit, Christianæ doctrinæ appetentissimas, Froes Meacum prope miraculo peruenit; Ozachæ Sacaium & Meacum inter, tantum non ab Ethnicis occisus. Pridie quam is Ozacham intraret, qui anno 1565. in Febr. Calendas incidit, nouum Iapones inibant annum, quem Lunæ cursu metiuntur, solentque lege inuiolabili, viri Principes in aulam vndique conuenire tam sacri quam laici, & Regem muneribus venerari, pannis sericis quidam, nonnulli, attalicis, armis pretio & forma insignibus, & quibus cuique maxime cordi est. Minus opulenti flabellū inauratum, vel quaterniones decem cartæ, quam Iapones & Sinæ ex arundinis conterunt medulla velut Gossipina, subtilissimam, nec rumpi facilem, tamen adeo amplam, vt eius folia viderimus instar lecticarij lintei, luduntque in ea tingenda, colore vno vel pluribus; & solo sæpe viuido roseo, styli, & scripturæ capaci: Maestate porò Cubosamæ admittentis hæc suorum dona, fastuosior nulla est, præter proceres magnos accessus ad illum tunc patet nemini, quamuis aureum orbem dono ferat, sedet ampla in aula, natiua ex cedro, pannis aureis vestita, gummitione exquisita circumlita velut ex Sandaracino diluto, & attalicis instrata operis elegantis, in quibus mirè excellunt Iapones: illic tanquam alter in terris Deus manera exiepit oblata; responso, aut verbo dignatur neminem; si cui libuerit præter morem fauere, hunc respicit, & flabellum quod tenet, in eum modicè inclinat, præterea nihil Villelæ quoque aulicorum fauor præbebat ad illum aditum anni cuiusque Luna prima; sistebat se illi modo in linea castula, & stola; modo alio cultu, & (quod Imperatoria maiestas, Christianaque poscebat dignitas) semper venerabili & spectando. Eam ob rem, & Froem salutandum, ex arce Imori Meacum se contulit; Inducuntur ambo ad Cubosamam à se. Eturæ mensariæ Præfecto; apparet nigra in veste Froes, sed decenti, & graui; ornatu Villela magis extraneo, superindutus apertam antierius chlamydem laxioribus distentam manicis, coloratis subsutam, visendam

38.
P. Lud. Froes
Meacum ve-
nit Cubosa-
mam Imper.
adir.